

Ružena Smatanová Sláviková

Prázdniny u starej mamy

Ilustrovala Ľuba Suchalová Harichová

Prázdniny u starej mamy

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.albatros.sk
www.albatrosmedia.sk

Ružena Smatanová Sláviková
Prázdniny u starej mamy – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2018

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS **MEDIA**

Ružena Smatanová Sláviková

Prázdniny u starej mamy

Ilustrovala
Ľuba Suchalová Harichová

albatros

*Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
odporúča využiť publikáciu ako doplnkovú literatúru
pre žiakov 4. a 5. ročníkov základnej školy (2018/3328:4-10KO)*

Obsah

I.	Prázdniny na dedine	7
II.	Hra na princeznú	9
III.	V sušiarni	14
IV.	Ako sme sa pohnevali s Ferom	19
V.	Pomsta je sladká	25
VI.	Povala	29
VII.	Dobry skutok	33
VIII.	Na dedine majú čudné zvyky	39
IX.	Večer nám je vždy dobre	42
X.	Hrdina	45
XI.	Kozol je príma vec	49
XII.	Môj prvý bozk	54
XIII.	Kúzlo	58
XIV.	Ako Jura povláčila koza	63
XV.	Tajná reč	68
XVI.	Rozlúčka	74

Milé deti!

Pretože vás mám veľmi rada, napísala som vám knižku, pri ktorej sa zabavíte a zároveň aj poučíte. Iste si teraz predstavujete, že bude o niečom, čo ešte nepoznáte. Nie je to celkom tak.

Hovorí sa v nej o veciach, ktoré poznáte veľmi dôverne. O detských hrách a šibalstvách, o tom, čo vás teší i trápi. Ale i o tom, čo cítite, aj keď sa ešte hanbíte o svojich citoch hovoriť.

Je o dôležitých veciach, ktoré potrebujú po celý život malí aj veľkí. O úsmeve, pohľadení, dobrom slove a láske.

Želám vám príjemnú zábavu!

Autorka

Prázdniny na dedine

Ja a môj bratranec Juro sme celkom normálne mestské decká, ale naša babička Anička hovorí, že sme chúdence, lebo sa celý rok nenadýchame čerstvého vzduchu. Babička si zaumienila, že aspoň časť letných prázdnin musíme stráviť na dedine.

Babička je perfektná a prázdniny u nej sú vždy super. Aj môj bratranec Juro je celkom fajn chalan. Niežeby nemal chalanské vrtochy, však to poznáte. Jurovi vôbec nevadí, že som dievča, a hrá sa so mnou ako s chalanom. Juro má jedenásť, modré oči a neposlušné plavé vlasy. Je vysoký, ale vôbec nie je vycivený ako chalani z našej triedy, lebo denne posilňuje. Chce byť totiž kriminalistom a tam berú len takých, čo majú aj dobrú fyzickú. To akože riadne svaly, silu, rýchlosť a tak. Babička ho občas so smiechom podpichne:

„Jurko môj, len aby si nakoniec nebol kriminálnikom!“

Juro sa hnevá, keď si niekto uťahuje z jeho plánov, lebo on to s kriminalistikou myslí vážne. A ešte vám voľačo prezradím. Juro sa páči dievčatám. Všetky baby za ním šalejú, len čo sa objaví na ulici. Ale on sa aj tak najradšej hráva so mnou. Možno preto, lebo som lepšia ako hociktorý chalan a ešte som mu aj rodina.

Jura mám rada. Ale zato na susedovho Fera som riadne našťvaná. Včera povedal, že som vlasaté tintítko a že chalanovi sa nevyrovnam, aj keď sa viem zo všetkých najlepšie šplhať na stromy. A ešte povedal, že mám zelené očiská ako stará sova. S Ferom sa vôbec nebudem baviť. Je protivný. Teraz síce za mnou dolieza, lebo chce, aby som mu požičala svoj nový horský bicykel. Figa mu požičiam! Myslí si, že keď povie, že mám krásne dlhé vlasy ako princezná, tak mu naletím. Akurát! Poznám ho ja. Keby som nemala nový bicykel, povedal by, že mám vlasy ako ježibaba. A nech si nemyslí, tú starú sovu mu aj tak neodpustím!

Prázdniny na dedine mám zo všetkého najradšej. Predstavte si, že ráno vás zobudí spev drozda. Na spálni sú privreté okenice a cez malé škáročky presvitajú hviezdičky svetla. Keď okenice roztvorím dokorán, ovanie ma vôňa šípových ruží. Ešte v nočnej košeli vybehnem do záhrady a vdychujem ich vôňu. Pozorujem, ako sa slnečné lúče pohrávajú s kvapkami rosy na lupeňoch ruží a premieňajú ich na dúhové koráliky. V diaľke hrkúta hrdlička a z kuchyne sa šíri

vôňa čerstvej praženice s cibuľkou. Prejdem cez vyzametáný dvor k starej studni a sledujem v nej svoj obraz. Túto studňu zbožňujem. Je ako vystrihnutá z rozprávky. Mráz mi prechádza po chrbte, keď pozerám do jej hlbín. Vanie z nej chlad, ale aj čosi tajomné. A ja mám tajomstvá veľmi rada. Cestou do kuchyne rozmýšľam o tom, čo budeme dnes robiť. Prázdniny sú tá najfantastickejšia vec na svete!

Z KAŽDÉHO ROŽKA TROŠKA

..... Prázdniny na dedine

1. Over si, či dobre rozumieš slovám:

kriminalistika – zaoberá sa odhaľovaním páchatel'ov
trestnej činnosti

kriminalista – odborník v kriminalistike

kriminálnik – trestaný človek (zlodej, vrah a pod.)

tintítko – dievča alebo chlapec s veľmi štíhlou postavou

2. Ako si vysvetľuješ vetu:

***„Pozorujem, ako sa slnečné lúče pohrávajú s kvapkami
rosy a premieňajú ich na dúhové koráliky.“***

3. Aj ty si už mal/a pocit, o ktorom by si mohol/a povedať,
že ti prechádzal mráz po chrbte? Kedy to bolo?

Hra na princeznú

Dnes sme sa s Juroom rozhodli, že sa budeme hrať na princeznú a kočiša.

„Kočiš, zapriahni kone! Pôjdeme si popozerať naše kráľovstvo!“ rozkázala som a namojdušu som sa tvárila ako naozajstná princezná.

„Ako rozkážete, vaše veličenstvo!“ uklonil sa kočiš, teda Juro.

Na ruku som si navliekla štyri náramky po tete Vierke, na krk som si omotala babkine korále, do vlasov pripla dlhý závoj zo starej záclony.

„Kam vás mám odviezť, jasná princezná?“

Dedko nedávno odpratal uhlie z dvora a na zemi po ňom zostal velikánsky čierny flak. Povedala som Jurovi:

„Tamto bude Čierne more, záhrada bude Medený les a vzadu na dvore, kde si vo výbehu hovie dedkova tučná sviňa Pepina, bude akože Dračia diera. Pri starej studni bude Zázračná krajina, kde pramení živá voda, ktorú pôjdem hľadať pre starého a chorého kráľa.“

„Dobre,“ povedal kočiš Juro a vytiahol z kôlne káricku. Babka s ňou chodievala do obchodu, keď robila väčší nákup.

„Môžete nasadnúť do koča, najjasnejšia princezná!“

„Kočiš, vidí sa mi, že si zapriahol koč, ktorý nie je dosť pohodlný na takú dlhú cestu! Povedala som predsa, že si pôjdeme obzrieť celé kráľovstvo!“

Juro vytiahol starú deku a položil ju do káricky.

„V poriadku, kočiš, vyrazíme! Najprv pôjdeme k Čiernemu moru, potom k Dračej diere a nakoniec prejdeme Medeným lesom do Zázračnej krajiny.“

Sadla som si do káricky a Juro ma vozil po dvore. Najprv sme krížom-krážom prebrázdili Čierne more, potom sme dostali chuť na ríbezle a zmenili sme plán cesty. Keď sme si zamaškrtili, vyrazili sme smerom k chlievu, teda k Dračej diere.

MEDENÝ LEŠ

DRACIA
DIERA

PEPINA

Juro, posilnený ríbezľami, tlačil káričku tak rýchlo, že skoro zo mňa dušu vytriasol.

„Kočíš, pomalšie!“ kričala som na neho, ale Juro bol rozbehnutý a v zákrute pri výbehu sa mu nepodarilo zabrzdiť. Kárička narazila do dreveného brvna a ja som v celej svojej kráse, s náramkami na rukách, korálmi aj závojom, preletela ponad ohrádku do výbehu.

Pepina bola práve rozvalená pred dverami chlieva a spokojne podriemkavala. Na buchot a krik sa prebudila, zlovestne otvorila najprv jedno a potom druhé oko. Už som len čakala, kedy zakrochká: „Fúúj, človečina smrdí!“

Bolo mi do plaču, lebo som si poriadne udrela nohu. Čo ako som sa usilovala, nemohla som vstať. Ešte aj závoj, ako na potvoru, sa mi omotal okolo nôh, takže som sa najprv musela z neho vyslobodiť. Juro stál za ohradou a pučil sa od smiechu. Chytal sa za brucho a po tvári mu tiekli slzy.

„Vaša jasnosť, ak hneď nevyleziete z chlieva, zožerie vás drak!“

„Čo sa smeješ ako blázon?“ hnevala som sa. „Však ty si na vine a ešte sa aj vysmievaš! Aby si vedel, s tebou končím! Hraj sa s kým chceš!“

Pepina sa v celej svojej veľkosti a tučnote zdvihla a pomaly sa začala ku mne približovať. Viac mi nebolo treba. Z celého hrdla som kričala:

„Babinááá! Babkááá! Pomóóóc!!!“

Ešte nikdy som nebola v takej tesnej blízkosti toho veľkého bachratého zvieraťa. Ako som tak bezmocne sedela na zemi, zdalo sa mi, že som presne v takom istom nebezpečenstve, ako keby sa blížil najmenej trojhlavý drak. Pepina ma začala oňuchávať.

Prepánajána! Veď sa chystá zožrať ma! – pomyslela som si.

Juro, celý uchechtaný, mi podával ruku, aby ma zachránil z pazúrov netvora. Márne. Nedočiahol. Našťastie na môj krik vybehla z domu babka.

„Preboha, deti, čo sa stalo?“

Pribehla včas. Pepina sa práve chcela pustiť do môjho červeného sandálíka. Jačala som o dušu. Babka zobrala metlu a zahnila to hrozné zviera do chlieva.

Sedela som na zemi pred chlievom a usedavo plakala. Jura medzitým prešiel smiech a previnilo sa schovával za chlievom. Babka ma zdvihla zo zeme a potichu ma karhala:

„Elenka, Elenka, načo si len liezla k tomu prasäťu. Keby ťa tak dedko videl, ten by ti dal!“

„To... to... Juro je na... na vine,“ vzlykala som. „To on ma tam...“
Babka krútila hlavou.

„Také dačo! A ja som si myslela, že sa pekne hráte. Nech mi len príde pod ruku, faganisko jeden!“ zastrájala sa.

Na verande ma posadila do prúteného kresla a zašla po elastický obväz, aby mi obviazala boľavý členok.

Keď ma babina ošetrila, išla dovariť polievku. Ja som sedela v kresle a boľavú nohu som mala vyloženú na stolíku. Hnevala som sa na Jura, že pokazil takú peknú hru.

Zrazu som ho zbadala, ako sa zakráda ku dverám a nakúka dnu. Začala som vzdychať:

„Au...jau... uááá!“

„Veľmi ťa bolí?“ opýtal sa Juro s pohľadom kajúcnika.

„Že či! A ešte ako! Určite nebudem môcť do večera chodiť.“

„Nehnevaj sa! Nechcel som! Naozaj! Ale keby si sa videla v tom závoji vedľa prasaťa, aj ty by si sa bola pučila od smiechu!“

„Mne veru do smiechu nebolo,“ povedala som nahnevane, ale už sa mi tá situácia nezdala až taká nebezpečná a hrozná.

„Už sa toľko nehnevaj! Budem ťa za to voziť celé popoludnie na káricku! Dobre?“

Chvíľu som premýšľala, ale potom som pristala.

„Ale musíš mi sľúbiť, že nepovieš susedovmu Ferovi, ako som revala od strachu.“

„Sedí!“ povedal Juro chlapsky. „A nebudeš na mňa žalovať?“

„Nie, nebudem. Poviem, že na vine si nebol ty, ale káricka!“

Bola by som síce radšej, keby to Juro od babky zlízol, ale s kým sa potom budem hrať, keď bude trucovať? A ešte by mohol vyzradiť Ferovi, že sa bojím obyčajného prasaťa. Celá ulica by ma vysmiala! A nech ma len pekne vozí. Však si to zaslúžim. Vytrpela som si svoje. A za koho?

Celé popoludnie ma Juro vozil na káricke a ja som sa cítila ako naozajstná princezná. Tuším aj noha ma hneď prestala bolieť. Ale to som Jurovi neprezradila.

Z KAŽDÉHO ROŽKA TROŠKA

..... Hra na princeznú

1. Ak si čítal/a pozorne, iste vieš, akú farbu mali Elenkine sandále. Ak to nevieš, musíš sa na čítanie lepšie sústrediť. Znovu vyhladať v texte vetu, v ktorej sa o tom píše, a sám/a sa presvedč, či si čítal/a pozorne.
2. Čo ti je sympatické na Jurovi?
3. Skús sa naspamäť naučiť časť textu, ktorá sa ti najviac páči, potom ju prednes tak, ako keby si bol/a hercom (herečkou) v divadle.

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy ***Prázdniny u staré mamy***.
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.